

biblioteca școlarăului

GEORGE TOPÂRCEANU

BALADE VESELE ȘI TRISTE

Lilona

biblioteca școlarului

George
TOPÂRCEANU

BALADE VESELE
ȘI TRISTE

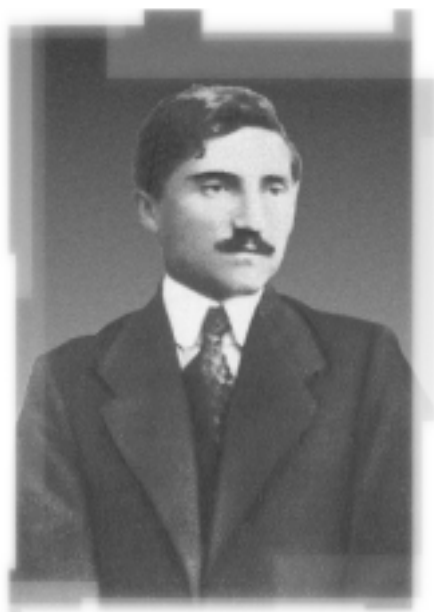
INTERNĂȚIONAL
BUCUREȘTI — CHIȘINĂU

Colecție inițiată și coordonată de Anatol Vidrașcu și Dan Vidrașcu
Concepția grafică a colecției și coperta: Vladimir Zmeev
Ilustrații: Svetlana Filonov

REFERINȚE ISTORICO-LITERARE:

George Călinescu,
Constantin Ciopraga, Virgiliu Ene,
Garabet Ibrăileanu, Mircea Handoca, Dumitru Micu,
Dinu Pillat, Alexandru Piru,
Alexandru Săndulescu,
Mircea Scarlat.

G. Topîrceanu

Textele au fost reproduse după:
G. Topârceanu, *Scrieri* în două volume. Ediție îngrijită, prefață, note, comentarii,
tabel cronologic și bibliografie de Al. Săndulescu. Editura Minerva,
București, 1983, George Topârceanu, *Cocostârcul albastru*,
Chișinău, Grupul editorial Litera, 1997

Grupul Editorial „Litera“
str. B. P. Hasdeu, mun. Chișinău, MD-2005, Republica Moldova
tel./fax +(3732) 292932, 294110, fax 294061;
e-mail: manager@litera-publishing.com

Librăria „Scripta“
str. Ștefan cel Mare 83, mun. Chișinău, MD-2012,
Republica Moldova, tel./fax: +(3732) 221987

Prezenta ediție a apărut în anul 2001 în versiune tipărită
și electronică la Grupul editorial „Litera“.
Toate drepturile rezervate.

Editori: *Anatol și Dan Vidrașcu*
Lector: *Ion Ciocanu*
Corector: *Raisa Coșcodan*
Tehnoredactare: *Irina Platon*

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic din Chișinău
Comanda nr. 11241

CZU 821.135.1-144
T 77

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Topârceanu, George

Balade vesele și triste: poezii/ George Topârceanu; col. iniț. și coord./
Anatol și Dan Vidrașcu; conc. col. și cop. / Vladimir Zmeev; ilustr. / Svetlana
Filonov — Ch.: Litera, 2001 (Combinatul Poligrafic). — 300 [p]. — (Bibl.
școlarului, serie nouă, nr. 228)

ISBN 9975-74-359-5
821.135.1-144

CUPRINS

<i>Tabel cronologic</i>	7
-----------------------------------	---

BALADE VESELE ȘI TRISTE

Rapsodii de primăvară	10
Cânatec	13
Balada morții	13
Balada călătorului	15
Balada popii din Rudeni	17
Balada munților	19
Pastel	25
Rapsodii de vară	26
Broaștele	31
Acceleratul	32
Sfârșit de vară	34
Rapsodii de toamnă	36
Balada unui greier mic	42
Catrene	44
Manon și Des Grieux	46
Balada chiriașului grăbit	46
Noapte de mai	49
Noapte de iarnă	52
Singuri	54
În drum	55
Noapte de toamnă	55
Romanță	57
Păinjiniș	57
Epilog	58
Distih eroic	59
Infernul	59

PARODII ORIGINALE

În loc de prefață 72

PAGINI DIN DIFERIȚI AUTORI

<i>Homer</i> : Chinurile lui Ulise	74
<i>Al. Depărățeanu</i> : Vara la țară	76
<i>Dimitrie Bolintineanu</i> : Mihai Vitezul și turcii	80
<i>George Coșbuc</i> : Țiganii	81
<i>Th. Speranția</i> : Câinele ovreiiului	84
<i>A. Mirea</i> : Caleidoscop	86
I. Unei fosile	86
II. Bustului meu	87
III. Răspunsul micilor funcționari	88
IV. Răspunsul cometei	90
V. Sonete	92
1. La cinematograful mut	92
2. Sonet teatral	93
3. Un romantic	93
VI. Sahara	94
<i>O. Goga</i> :	
I. Mucenicii	95
II. Vade retro	96
<i>I. Minulescu</i> : Trei romanețe pentru mai târziu	98
I. Romanța automobilului	98
II. Romanță autumnală	100
III. Romanța gramofonului	101
<i>M. Codreanu</i> : Sonete parnasiene	103
I. Scamatorul	103
II. Pagliaccio	104
III. Samson și Dalila	104
IV. Testamentul unui poet cunoscut	105
<i>Mircea Dem. Rădulescu</i> : Nocturnă	106
<i>I. U. Soricu</i> : Închinare	107
<i>Cincinat Pavelescu</i> : Epigrame	
Lui Nigrim	108
Lui Cincinat	109
Un anonim din Craiova lui Cincinat	109
Cincinat lui Nigrim & Comp.	109

<i>Adrian Maniu: Menajerie</i>	109
<i>N. Davidescu: Din cântarea omului</i>	110
I. Ploaia	110
II. Întoarcerea fiului risipitor	111
<i>O domnișoară de pension: Misterul nopții</i>	112
<i>Un începător de talent: Apostrofe la lună</i>	113
<i>Otilia Cazimir:</i>	
I. Vis alb	114
II. Strofa risipită	115
III. Ariciul	115
<i>Demostene Botez:</i>	
I. Prohod	117
II. Tristeți provinciale	118
III. Cobe	120
<i>Tudor Arghezi:</i>	
I. Psalm	122
II. Menire	122
III. Utrenie	123
IV. Belsteme	123
Bacilul lui Koch	126

MIGDALE AMARE

Prefață	134
Călimara	136
Cioara	137
Fum	141
Aeroplanul	142
Sonet estival	143
Albumul	143
Sonete pluvioase	144
La vânătoare	145
I. Decorul	145
II. Un iepure	146
III. Masa	147
IV. La întoarcere	149

TABEL CRONOLOGIC

- 1886 21 martie S-a născut la București George, cel de-al doilea copil al soților Ion și Paraschiva Topârceanu.
- 1892 Începe să învețe la o școală mărghinașă din București.
- 1895—1898 Face ultimele clase ale școlii primare la Șuici-Argeș și primele încercări literare.
- 1898 Este înscris la liceul Matei Basarab din București.
- 1901 Este transferat la liceul Sf. Sava.
- 1904 Topârceanu debutează la revista umoristică Belgia Orientului.
- 1905—1907 Publică versuri sentimental-epigonice în revistele Duminița, Revista noastră, Revista ilustrată etc.
- 1906 Își încheie studiile liceale. Se înscrie la Facultatea de drept, pe care însă o abandonează.
- 1907 Colaborează la Viața literară și artistică, revistă condusă de George Coșbuc.
- 1908 Publică poezia 1908, dedicată domnului A. Vlahuță.
- 1909 Se înscrie la Facultatea de litere, fără s-o termine. Publică în Viața românească și în alte reviste.
- 1910 Publică poeziile Noapte de mai, Balada chiriașului grăbit, Balada popii din Rădeni.
- 1911 Se stabilește la Iași, devenind secretar de redacție la revista Viața românească. Publică poezii, proză, cronici teatrale etc.
- 1912 Se căsătorește cu Victoria Iuga, în același an născându-i-se fiul Gheorghe.
- 1912—1913 Redactează revista Teatrul împreună cu M. Sevastos.
- 1913 Ia parte la războiul balcanic.
- 1915 Se înscrie la Facultatea de filozofie.
- 1916 Apar primele volume ale lui G. Topârceanu: Balade vesele și Parodii originale.
Mobilizat pe frontul de sud, Topârceanu cade prizonier la Turtucaia. Rămâne în captivitate în Bulgaria până la începutul anului 1918.
- 1918 Colaborează la ziarul Lumina al lui Constantin Stere (București). Publică Balada morții și note memorialistice. Este numit subdirector al Teatrului Național din Iași. Scrie însemnările memorialistice adunate în volum aparte, intitulat Amintiri din luptele de la Turtucaia.
- 1919 Se întoarce la Iași și redactează, împreună cu M. Sadoveanu, revista Însemnări literare. Publică Balada munților, Rapsodii de toamnă, Cântec, Epilog și alte poezii.

- 1920 *Apare volumul Balade vesele și triste.*
- 1921 *Apar ediția a II-a a Parodiilor originale și traducerea piesei Visul unei nopți de vară de W. Shakespeare.*
- 1925 *Scriitorul publică articolul Importul de civilizație și literatură, în care se pronunță cu toată claritatea pentru specificul național: „La popoarele occidentale marii scriitori, cei „universalii“, sunt în același timp reprezentanții cei mai tipici ai sufletului rasei (poporului — nota red.) din care fac parte. La noi același fenomen. Toți marii noștri scriitori, Caragiale și Coșbuc, Creangă și Sadoveanu, sunt profund legați de realitățile noastre etnice, sociale, geografice, istorice. Opera incomparabilului Eminescu e și mai îmbibată de suflet specific românesc. Și nu mă gândesc numai la Călin, la Scrisori, la Ce te legeni, codrule. Mă gândesc la cea mai înaltă creație poetică a lui, cu caracter «universal» — Luceafărul. Amintiți-vă numai începutul: «A fost odată...» Se poate ceva mai românesc?« Același crez artistic exprimă George Topârceanu în poezia Noapte de august, publicată tot în 1925: „Și când în juru-mi crește o larmă nentreruptă/ De glasuri de durere și strigăte de luptă, —/ Eu să rămân deoparte, cu ochii către stele,/ În turnul de ivoriu al visurilor mele?...“*
- 1926 *G. Topârceanu devine laureat al Premiului național de poezie. La 7 mai este numit director al Teatrului Național din Chișinău.*
- 1927 *Apare ediția a III-a a Parodiilor originale.*
- 1928 *Apar volumele Migdale amare (ediția I-a) și Balade vesele și triste (ediția a III-a). Colaborează la Biletele de papagal ale lui Tudor Arghezi.*
- 1930 *Este numit inspector general teatral pentru Moldova. Scriitorul face o călătorie la Săliște, bastina părinților săi.*
- 1931 *Baladele vesele și triste apar în ediția a IV-a. Scriitorul dă la iveală comedia muzicală Bonsoir, Iași, care se joacă tot atunci la Teatrul Sidoli. În pofida trunchierii de către cenzură, comedia s-a bucurat de un succes enorm.*
- 1932 *Apar Parodiile originale (ediția a IV-a).*
- 1933 *Rostește la București conferința Cum am devenit moldovan?*
- 1934 *În Revista Fundațiilor apar Minunile sfântului Sisoe.*
- 1935 *Ține conferința Cum am devenit ieșean?*
- 1936 *Este ales membru corespondent al Academiei Române. Îi apare volumul Pirin-Planina. Împreună cu Mihail Sadoveanu și Gr. T. Popa, face parte din conducerea revistei Însemnări ieșene, în paginile căreia publică C. I. Parhon, N. N. Tonitza, Demostene Botez, Iorgu Iordan și alte personalități.*
- 1937 *februarie Obține cu mari eforturi de la Ministerul Artelor suma necesară tratării de cancer hepatic și pleacă la medici vestiți din Viena, însoțit de soția sa, scriitoarea Otilia Cazimir.*
7 mai Moare la Iași.